

Model distribucije trajnostnih agrovelneških dobrin slovenskega podeželja za večjo blaginjo lokalne skupnosti

Projektna naloga Študentski izzivi Univerze v Mariboru (ŠI:UM)

Ugotovitve spraševanja lokalnega prebivalstva vzhodne kohezijske regije o agrovelneških dobrinah slovenskega podeželja

Avtorji: Nika Gosak, Tatjana Klakočar, Renata Kosi, Ema Moser, Patricija Murg, Lazar Pavić, Lara Praznik, Nuša Prejac, Milica Rančić Demir, Sven Rošer, Pija Soršak, Sara Zorko

Pedagoška mentorja projekta: doc. ddr. Lazar Pavić in doc. dr. Milica Rančić Demir

Delovna mentorica: Renata Kosi, univ. dipl. zg.

Zdrúženje Turističnih
Kmetij Slovenije

Univerza v Mariboru

#AGROVEL za večjo blaginjo lokalne skupnosti

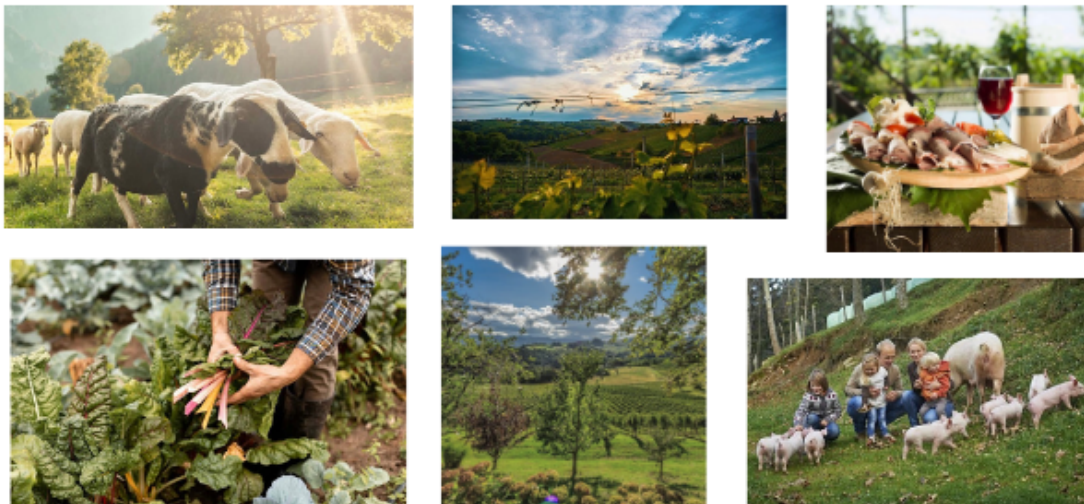
V okviru projekta #AGROVEL smo izvedli spletno anketo, ki je zajemala pet tematskih sklopov in skupno sedemindvajset vprašanj. Namen ankete je bil preučiti dostopnost velneških turističnih storitev v ruralnih območjih Vzhodne kohezijske regije Slovenije ter raziskati potrebe, želje in pričakovanja lokalnega prebivalstva ter domačih turistov v zvezi z izbiro turizma na podeželju ter ohranjanjem zdravega življenjskega sloga s pomočjo lokalnih dobrin. Poleg tega smo želeli preučiti trajnostne navade prebivalcev in identificirati trenutne ovire pri dostopu, distribuciji in prenosu dobrin iz lokalnega podeželja. Anketa je vključevala različne tipe vprašanj, vključno z zaprtimi, polzaprtimi, ocenjevalnimi in odprtimi vprašanji.

Skozi analizo demografskih podatkov smo ugotovili, da je v anketi sodelovalo 78 % anketirancev ženskega spola in 22 % anketirancev moškega spola. Povprečna starost anketirancev znaša približno 41 let, največ njih je doseglo šesto stopnjo izobrazbe. Več kot polovica jih živi na podeželju (51 %). Največ anketirancev je bilo iz Podravske regije, nekaj manj iz Savinjske in Spodnjeposavske regije, kar kaže na dobro poznavanje Vzhodne kohezijske regije med anketiranci.

REZULTATI ANKETE

Na podlagi rezultatov ankete smo ugotovili, da se prebivalci Vzhodne Kohezijske regije pogosto vključujejo v turistične aktivnosti, saj se 22,94 % anketirancev enkrat na 3 mesece udeležuje v turističnih aktivnostih, medtem ko se jih 4,71 % odloča za udejstvovanje v turističnih aktivnostih večkrat v enem mesecu. 4,71 % anketirancev se v aktivnosti vključuje enkrat letno. Najpogostejši razlogi, zakaj se anketiranci odločajo za obisk destinacij v Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija so: bližina destinacije (22,63 %), neokrnjena narava in lepota pokrajine (20,44 %), temu sledita odlična kulinarika (vino, domača hrana) in termalni izviri (zdravilišča, toplice). Prav tako se anketiranci za destinacijo odločajo zaradi želje po spoznavanju novih krajev v Sloveniji (kot alternativa tujini), iskanja miru, tišine in sprostitve ter uživanja v družbi svojih najbližjih. Poslovna potovanja in šolski izleti so predstavljali manjši delež razlogov za izbiro destinacije. Kot prevozno sredstvo za obisk izbrane destinacije večina izbira osebni avtomobil (92,98 %), kar opozarja na to, da ostaja še veliko prostora za razvoj zelenega in trajnostnega turizma ter trajnostne mobilnosti na slovenskem podeželju.

Večina anketirancev (56,14 %) raje izbira velnes na podeželju kot velnes v mestu, medtem ko jih 25,73 % ostaja nevtralnega mnenja, 18,13 % pa jih raje izbira velnes v mestu. To nakazuje, da je velnes na podeželju bolj zaželen med anketiranci in domačimi turisti. Predvsem cenijo številne prednosti velnesa na podeželju, kot so stik z naravo (49,34 %), mir in tišina (33,55 %), ki prispevata k sprostitvi, zasebnost in avtentični medsebojni odnosi, domačnost, unikatnost, gostoljubnost idr., kar ustvarja pozitivne turistične izkušnje in želje po vrnitvi.

Najpogostejše turistične aktivnosti na podeželju so pohodništvo (46,2 %), pikniki v naravi (45 %) in opazovanje ptic (39,8 %). Priljubljene pa so tudi degustacije lokalne kulinarike in gozdni velnes. Manj pogoste so igranje golfa in tenisa, jahanje ter obisk solnih sob in salonskih tretmajev.

Po analizi ocen življenjskih navad prebivalcev Vzhodne Kohezijske regije Slovenije smo ugotovili, da večji delež anketiranih sledi varnostnim pravilom v prometu, saj kar 90,6 % vedno uporablja varnostni pas med vožnjo. Poleg tega se večina anketiranih (70,8 %) izogiba vožnji pod vplivom alkohola. Prebivalci prav tako kažejo zavedanje o zdravju, saj se večina izogiba uporabi uspavalnih in pomirjevalnih tablet ter ne kadi. Opaziti je, da se manj poudarka namenja redni telesni vadbi in prehrani, čeprav velik delež anketiranih ocenjuje, da uživa veliko zelenjave in ustrezno količino vode. Vseskozi prebivalci regije pozitivno ocenjujejo svoje zdrave življenjske navade.

Raziskava o trajnosti in zdravem načinu življenja ter uporabi agrovelneških dobrin v Vzhodni Kohezijski regiji je pokazala, da prebivalci pogosto uživajo lokalne ekološke prehranske izdelke, saj 73 % anketirancev trdi, da ekološke izdelke uživa občasno, 25 % pa jih trdi, da jih uživajo vedno. Le 2 % anketirancev teh izdelkov ne uživa nikoli. Izkazalo se je, da so najpogostejši nameni in razlogi za izbiro ekološke prehrane skrb za živali, okolje in lastno zdravje (41,32 %) ter izključno skrb samo za lastno zdravje (39,52 %). 8,38 % anketirancev je izbralo možnost "drugo" in podalo svoje mnenje glede uživanja lokalnih ekoloških izdelkov. Od teh jih je polovica navedla »podpora lokalnim proizvajalcem« kot glavni razlog za uživanje ekoloških izdelkov. Drugi navedeni razlogi vključujejo trditve kot »boljši okus izdelkov« ter »zadovoljstvo ob domačem pridelku«.

Poleg konzumiranja ekološke hrane, nas je zanimalo tudi konzumiranje naravne kozmetike, in sicer smo ugotovili, da 63,16 % anketirancev naravno kozmetiko uporablja občasno, medtem ko jih 27,49 % nikoli ne uporablja naravne kozmetike in 9,36 % vedno. Razlogi za izbiro naravne kozmetike so bili skrb za lastno zdravje (50 %) in skrb za okolje, živali ipd. (34,68 %). Manjši delež anketirancev je kot razlog za izbiro naravne kozmetike navedlo »dobro ustreza koži« in »zaupanje v izdelke brez kemikalij je večje«.

Naslednji del anketnega vprašalnika je bil namenjen proučevanju stališč prebivalcev Slovenije do uveljavljanja zdravega življenjskega sloga v lokalni skupnosti. Izkazalo se je, da anketiranci menijo, da so glavne ovire za razvoj zdravega življenjskega sloga v skupnosti slaba promocija lokalnih ponudnikov in izdelkov (29,82 %), pomankanje znanja o zdravem življenjskem slogu (23,39 %), pomankanje financiranja za promocijo zdravega načina življenja (21 %), ipd. 8,77 % anketirancev je izrazilo svoje mnenje, saj so izbrali možnost "drugo" ter pod to navedli visoko ceno lokalnih izdelkov in slabo povezovanje ponudnikov in skupnosti.

Kot glavne dejavnike za razvoj agrovelneške ponudbe na slovenskem podeželju je večina anketirancev izpostavila vključenost lokalnega prebivalstva, promocijo lokalnih turističnih znamenitosti in ponudnikov, skrb za okolje in ohranjanje naravne dediščine ter skrb za zdrav način življenja. Večina anketirancev je izrazila visoko stopnjo pomembnosti vseh naštetih dejavnikov, razen dejavnika "naložbe v infrastrukturo", ki je bil najnižje ocenjen.

Raziskava je pokazala, da se anketirancem zdi dostop do nekaterih dobrin iz lokalnega podeželja omejen, saj so navedli, da so jim ekološki produkti in izdelki težje dostopni, na kar po njihovem mnenju najpogosteje vplivajo slaba promocija, trženje in infrastruktura dobrin iz lokalnega podeželja. Stališče do agrovelneških dobrin je večina anketirancev ocenila kot nevtralno, kar potrjuje naše izhodišče, da se lokalni prebivalci v zadostni meri ne zavedajo pomena pojma agrovelnes.

Anketiranci so predlagali več načinov, kako naj lokalna skupnost spodbudi uporabo lokalnih izdelkov in kmetijskih pridelkov. Najpogosteje so predlagali prodajo lokalnih izdelkov v restavracijah in trgovinah, organizacijo tržnic in sejmov lokalnih proizvodov ter ozaveščanje prebivalcev o pomenu uporabe lokalnih izdelkov. Nekateri so izpostavili tudi potrebo po finančni pomoči kmetom in lokalnim proizvajalcem.

Rezultati ankete so pokazali, da so anketiranci v povprečju pripravljeni plačati približno 250 evrov za enodnevni agrovelneški oddih na turistični kmetiji, kar je precej več od trenutnih cen na takšnih destinacijah. Ta visok znesek nakazuje na morebitno večje povpraševanje med domačim prebivalstvom in drugimi turisti po agrovelneški ponudbi. Prav tako je analiza pokazala, da anketiranci dopust najraje preživljajo v krogu družine, partnerjev in prijateljev, na podlagi česar lahko sklepamo, da je zanimanje za (nove) agrovelneške produkte in storitve visoko, čemur je tudi sledila ponudba turističnih kmetij, ki so prijazne družinam z otroki.

#AGROVEL za večjo blaginjo lokalne skupnosti

